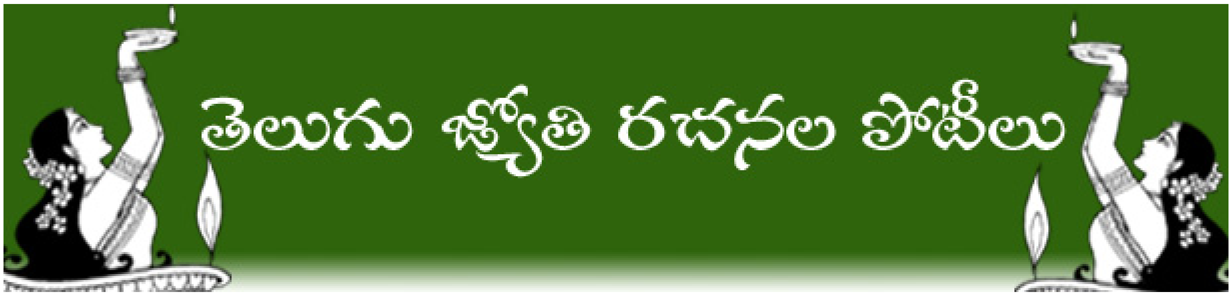

చిన్నమ్మ

- మంథా భానుమతి

తెలుగు జ్యోతి రచనపోటీలో ద్వితీయ బహుమతి పొందిన కథ
పురస్కార ప్రదాత: శ్రీమతి శ్యామలా దేవి, శ్రీరామకృష్ణ దశిక, నార్త్‌బన్స్‌విక్, న్యూజెర్సీ

షికాగో ఎయిర్ పోర్ట్‌లో... కదలనీయకుండా కాళ్ళు పట్టేసుకున్న నాలుగేళ్ళ రాజాని ఎనిమిదేళ్ళ పప్పీని విడిపించుకుని తలదించుకుని సెక్యూరిటీ కేసి నడిచింది చిన్నమ్మ.

'ఇన్నాళ్ళూ ఇంత చేశాం కదా... ఆ విశ్వాసమన్నా లేకుండా ఎలా వెళ్ళిపోతోందో! కనీసం పిల్లలకి బై చెప్పవచ్చుకదా!" చిన్నమ్మకి వినిపించేలాగ ఇంగ్లీష్‌లో శివరాంతో అంది మేఘన.

"అలా మాట్లాడకు మేఘూ!" మేఘనతో మెల్లిగా అన్నాడు శివరాం.

సరిగ్గా అప్పుడే వెనక్కి తిరిగి, నీళ్ళు నిండిన కళ్ళల్లో మిల మిలా మెరుస్తున్న కనుపాపల్తో మేఘనని చూసి, అమాయకంగా, ఆర్నెల్ల పాపాయిలా నవ్వింది చిన్నమ్మ. గాజు తలుపుల్లోంచి చిన్నమ్మ మీద పడిన సంధ్యకాంతులు, చిరునవ్వుతో మెరుస్తున్న ఆమె మొహంలో అవధుల్లేని ఆప్యాయతని ప్రతిబింబిస్తున్నాయి.

వెళ్ళిపోతున్న చిన్నమ్మని చూసి గడ్డకట్టిన హృదయంలో ఎక్కడో చిన్నగా కంపన కలిగి, వణుకుతున్న చేతుల్తో శివరాం చెయ్యి పట్టుకుంది మేఘన.

"అమ్మా! నీకో సంగతి తెలుసా? చిన్నమ్మకి ఇంగ్లీష్ బాగా వచ్చు. మూవీస్ కూడా బాగా అర్థం అవుతాయి". పప్పీ మాటలకి స్థాణువులా నిలబడి చిన్నమ్మని చూసింది మేఘన. అప్పుడు సెక్యూరిటీ లోంచీ లోపలికి వెళ్ళిపోయి అందర్నీ చూసి చెయ్యూపింది చిన్నమ్మ. అసూయా ద్వేషాలకి అతీతమైన అదే నవ్వుతో!

ఇంట్లోకి అడుగు పెడుతూనే సోఫా మీదకి ఒరిగిపోయింది మేఘన. ఇల్లంతా ఒకసారి పరికించింది. ఇద్దరూ డాక్టర్లు కదా... ఇంద్రభవనంలా ఉంది. ఎక్కడి వస్తువులక్కడ అమరి ఉన్నాయి. అన్నీ అద్దంలా మెరిసిపోతున్నాయి. సోఫాల మీద, బల్లల మీద... ఎక్కడ

చెయ్యి వేస్తే అక్కడ జర్రున జారిపోయేట్లు నిగనిగలాడుతూ నున్నగా ఉన్నాయి. అంతా పదిహేనురోజులకోసారి వచ్చే మెయిడ్ ప్రతిభేనా? వీపు మీద ఎవరో ఛళ్ళున చరిచినట్లయి ఉలిక్కిపడింది.

పిల్లలు ఎక్కడివక్కడ పడేస్తే అనుకోవచ్చు... తనూ శివరాం కూడా... ఇంటికి రాగానే తలుపు దగ్గరే విసిరేసే షూస్ దగ్గర్నుంచీ, మర్నాడూ ప్రొద్దున్నే హాస్పటల్‌కి వెళ్ళేవరకూ వాడిన అన్ని వస్తువులూ మూలమూలల దగ్గరనుంచీ వెతికి ఎక్కడివక్కడ సర్దేసే చిన్నమ్మ నవ్వు మొహం గుర్తుకొచ్చింది. ఆఖరుకి తీసిన అల్మారు తలుపులు కూడా వెయ్యఖ్ఖర్లేకుండా నడిచిందిన్నాళ్ళూ.

అరగంట పైగా సోఫాలో నీరసంగా పడిపోయిన మేఘన లేచి ఫ్రిజ్ దగ్గరకి వచ్చింది. గొంతుక పొడారిపోగా గ్లాసులో నీళ్ళు వంపుతూ తలుపుకి అంటించి ఉన్న కాగితం తీసింది.

"నీకు తీరికున్నప్పుడు ఫ్రిజ్ మీది ఉత్తరం చదువు." స్పెల్లింగులు అటూ ఇటూ అయినా చక్కని ఇంగ్లీషులో చిన్నమ్మ రాసిన చీటీ చూసి ఆశ్చర్యంతో ఫ్రిజ్ మీదికి చెయ్యి చాపింది.

అందమైన పువ్వులగుత్తి అందిస్తున్న రెండుచేతులు పైకాగితం మీద. "చిన్నపాపకి" అంటూ పిల్లలు వాడే క్రేయాన్ రంగులతో చెయ్యి తిరిగిన చిత్రకారుడు వేసినట్లున్న ఆ బొమ్మకేసి చూస్తూ ఉండిపోయింది. అద్భుతమైన రంగుల కలయిక.

కాగితాలు తిరగేస్తూ మెట్లు ఎక్కి అసంకల్పితంగా చిన్నమ్మ గదిలోకి వెళ్ళింది. చిన్నమ్మకి ఆ గది చూపించాక అందులోకి అడుగు పెట్టలేదు మేఘన... ఎప్పుడూ అవసరం రాలేదు, తీరికా లేదు.

గదిలోకి వెళ్ళగానే కళ్ళు పెద్దవి చేసి నమ్మలేనట్లు నాలుగుప్రక్కలా చూసింది. పేరుపొందిన ఇంటీరియర్ డెకొరేటర్‌కి తీసిపోనట్లు ఉంది అలంకరణ. ఆప్లిక్‌వర్క్ చేసిన దుప్పటీ, దిండుగలీబులూ.. రకరకాల కుచ్చిళ్ళతో కిటికీలకి తెరలు... అన్నీ కంటికి ఆహ్లాదమైన రంగులతో చేసి ఉన్నాయి. గోడలకి ఉన్న పెయింటింగ్స్ చూడగానే మేఘన చెయ్యి నోటిమీదకి వెళ్ళింది.

ఒక గోడ మీద గూటిలో ఉన్న పిల్లలకి ఆహారం అందిస్తున్న పక్షి, ఇంకో గోడ మీద తెల్లటి ఆవు... పొదుగు మీదకి ఆత్రంగా ఎగబడుతున్న మచ్చల దూడ, కిటికీ ప్రక్కగా మదర్ థెరిసా. ప్రతి పెయింటింగూ స్పష్టంగా ప్రతి చిన్న విషయం జాగ్రత్తగా గమనించి శ్రద్ధతో వేసినట్లుంది. ఒక మూల బొమ్మలో భాగం అనిపించేట్లు చిన్నమ్మ సంతకం.

కాళ్ళలో శక్తి పోయినట్లు మంచంమీద కూలబడింది మేఘన. దిండుగోడకి ఆనించి కూర్చుని చేతిలో ఉన్న కాగితాలు చదవడం మొదలు పెట్టింది.

"చిన్నపాపా! నా తర్వాత పదిహేనేళ్ళకి మన ఇంట్లో పుట్టిన పాపవని నేనే అలా పిలిచేదాన్ని. నువ్వు పసిదానివిగా ఉన్నప్పుడే అమ్మ కీళ్ళవాతంతో మంచం పట్టింది. నిన్ను నేనే కన్న తల్లిలా పెంచాను. కొంచెం పెద్ద అయ్యేదాకా నువ్వుకూడా నాతో అలాగే ప్రేమగా ఉండేదానివి. ఈ సోదంతా ఎందుకనుకుంటున్నావా? నా మనసులో మాట ఇంతవరకూ ఎవరికీ చెప్పలేదు. నోటితో కానీ చేతితో కానీ భావాన్ని చెప్పే శక్తి భగవంతుడు నాకివ్వలేదు. ఇది రాయడానికి కూడా మూడు నెలలు పట్టింది. ఇప్పుడు నీకు చెప్పకపోతే నేనేమిటో ఎవ్వరికీ తెలియదు.

నేను స్కూల్లో చేరే వరకూ నాలో లోపం ఉందని ఎవ్వరూ కనిపెట్టలేదు. ప్లీడర్‌గారి అమ్మాయి చాలా నెమ్మది... ఎక్కువ మాట్లాడదు.. కానీ మిగతా వాటిల్లో చురుకుగా ఉంటుంది అనే అనుకున్నారు. నా తర్వాత వరుసగా ముగ్గురు తమ్ముళ్ళు. ఇంటికి ఎప్పుడూ వచ్చే వాళ్ళూ వెళ్ళే వాళ్ళూ.. అమ్మకి నన్ను అందంగా అలంకరించడం తప్ప ఇంకేం పట్టేది కాదు... లోకం తెలియని అమాయకురాలు. మీరందరూ చదివిన కాన్వెంటులోనే నన్ను వేశారు. కానీ అక్షరాలూ, అంకెలూ రావడానికి రెండేళ్ళు పట్టింది. వచ్చాక మాటలు రాయడానికి రాలేదు... అన్నీ స్పెల్లింగ్ తప్పులే. లెఖ్ఖలు సరేసరి... నాన్నగారి పరపతికి ఐదోక్లాస్ వరకూ నెట్టారు కానీ ఆ తర్వాత వీలుకాదనేసింది ప్రిన్సిపాల్. నన్ను మానసికంగా ఎదగని దాని కింద జమకట్టేశారు. అప్పట్లో మన ఊళ్ళో సైకియాట్రిస్టు కూడా లేరు.

నాన్నగారు చేసిన మంచిపనేమిటంటే జానకి టీచర్ని ఇంటికి పిలిచి నన్ను అప్పచెప్పడం. ఆవిడ నాలో ఉన్న ప్రతిభని బయటికి తీసుకొచ్చారు. నాకు రాయడం రాలేదు కానీ, పెయింటింగులు వెయ్యడం, కుట్లు కుట్టడం, వంట బాగా చెయ్యడం, ఇంటిని దిద్దడం, పిల్లల్ని చూసుకోవడం లాంటివి బాగా వచ్చాయి.

జానకీ టీచరే నన్ను పెయింటింగ్, కుట్టు స్కల్ప్చర్ క్లాసులకి తీసుకెళ్ళేవారు. ఎవ్వరూ నాతో మాట్లాడరు... నా అవసరం ఎవరికీ లేదు అని బాధపడుతుంటే ఎంతో ఓదార్చేవారు. నువ్వు పెద్ద క్లాస్‌లకి వచ్చాక, ముఖ్యంగా మెడికల్ కాలేజీలో చేరాక మరీ ఒంటరిదాన్నయిపోయాను. నన్ను నీ స్నేహితులకి పరిచయం చెయ్యడం కూడా నీకు ఇష్టం లేదని దూరంగా ఉండిపోయేదాన్ని. గట్టిగా రెండుమాటలు మాట్లాడితే నత్తి వచ్చేది. అది నీకు నచ్చేది కాదు. రాయలేకపోవడం సరే, మాటలు కూడా తిన్నగా రానీయలేదే అని రోజూ దేముడిని అడిగేదాన్ని. కానీ ఎదుటివారి మనసులోని భావాల్ని గ్రహించే నేర్పు ఇచ్చాడు భగవంతుడు. అందుకే నీకూ తమ్ముళ్ళకీ దూరంగా ఉండిపోయాను, మీకు నా ఉనికి చిన్నతనంగా ఉంటోందని గ్రహించి.

జానకి టీచర్ ఎప్పుడూ ఒక కథ చెప్పేవారు. పూర్వం ఒక రైతు చెరువు నుంచీ కావడిలో రెండుకుండలతో నీళ్ళు తెస్తుండేవాడు. అందులో ఒక కుండకి పగులు ఉంది. తెచ్చేటప్పుడు సగం పైగా నీళ్ళు వలికి పోతుండేవి. దాంతో ఎక్కువసార్లు తిరగవలసి వచ్చేది. పగులున్న కుండ బాధతో ఒకసారి అడిగింది. "ఇంత కష్టపడకపోతే నన్ను మార్చి మంచి కుండని తీసుకోవచ్చు కదా!"

"చెరువు నుంచీ వచ్చేటప్పుడు నీ ప్రక్కకి ఉన్న నేలని గమనించు." అని రైతు సమాధానమిచ్చాడు. అలాగే నీళ్ళు చిందిస్తూనే ఆ కుండ నేలని చూసింది. రకరకాల రంగుల పూల మొక్కలతో నేలంతా పులకరించి పోతోంది. కుండని చూసి పూలన్నీ సంతోషంగా ఊగాయి. కుండ ఆశ్చర్యంగా అటుప్రక్కకి తిరిగి చూసింది. మంచి కుండ ఉన్న ప్రక్క నేలంతా బీటలు బారి ఉంది.

అప్పుడు రైతు అన్నాడు. "మంచి కుండ ఒక్క మా ఇంటి అవసరాలే తీరుస్తోంది. నువ్వు అందరికీ ఆహ్లాదాన్ని కలిగిస్తున్నావు. రోజూ కొన్ని పూలు దేముడికి పెడతాను. కొన్ని ఇంట్లో ఆడవాళ్ళు అలంకరించుకుంటారు. అందుకని నువ్వు నాకు కష్టం కలిగిస్తున్నావని బాధపడకు." అప్పుడు పగులున్న కుండ ఆనందంతో మరిన్ని నీళ్ళని చిలకరించింది." ఈ కథ చెప్పి "నిష్కల్మషమైన మనసుతో నువ్వు చూపించే ప్రేమ నీ వాళ్ళందరూ ఎప్పటికైనా తెలుసుకుంటారు. నువ్వు సమాధానమివ్వలేవని ఎవరూ నీతో మాట్లాడట్లేదు. అంతే కానీ నువ్వు అక్కర్లేక కాదు." అని ఓదార్చేవారు.

నేను చాలా రోజులు అలాగే అనుకునేదాన్ని. నువ్వు అమెరికా తీసుకొస్తున్నప్పుడు కూడా నా మీద అభిమానంతో అనుకున్నాను. "అమ్మ కదల్లేని స్థితిలో ఉంది... నీకు ఉపయోగపడుతున్నాను.. నాతో చిన్నప్పటిలాగా ప్రేమగా ఉంటావు." అనుకున్నాను. యుయస్ఎంయల్ఇకి చదువుకునేటప్పుడు నువ్వు ఎప్పుడు ఏది కావాలంటావోనని నువ్వు నిద్రపోయేవరకూ నేను కూడా తెలివిగా ఉండేదాన్ని. ఇద్దరు పిల్లలు పుట్టినప్పుడూ నువ్వు ఇంకా రెసిడెన్సీలోనే ఉన్నావు. రాత్రీ, పగలూ డ్యూటీలు. పిల్లల్ని పూర్తిగా నేనే పెంచాను. ఇదంతా నీకు తెలీదని కాదు. నీకు తెలియనిదల్లా నా మీద పిల్లలకి సహజంగా ప్రేమ ఉంటుందని. నాలాంటి దానిమీద ఎక్కువ ఉంటుంది. ఎందుకంటే నేను వాళ్ళతోపాటే ఆడేదాన్ని. చదువునేర్చుకున్నా... వాళ్ళ స్కూల్లో ఏది నేర్చుకుంటే నేను అది ఇంట్లో నేర్చుకున్నా.

ఒక్కోసారి పప్పీ నాకు పాఠాలు నేర్పించేది. కంప్యూటర్ వాడడం కూడా అదే చూపించింది. అది త్వరగానే వచ్చింది. ఏమీ రాయక్కర్లేదుకదా!

నువ్వు ఫెల్లోషిప్ అయి, ప్రాక్టీస్ మొదలుపెట్టాక ఇంటి విషయాలు పట్టించుకోడానికి తీరిక దొరికింది. అప్పుడు పిల్లలు నాకు చేరికయ్యారని బాధపడ్డం మొదలు పెట్టావు. అప్పుడే నేను కూడా ఆలోచించాను... నాకంటూ ఏదో చేసుకోవాలని.

అసలు నువ్వు మెడిసన్‌లో చేరగానే ఎంతో సంబరపడ్డాను. నా లోపం పోగొట్టగలుగుతావని. నా గురించి ఒక్కసారైనా ఆలోచించావా? మానసిక లోపాల గురించి కంప్యూటర్‌లో వెతుకుతుంటే కనిపించింది. నాకు డిస్లెక్సియా ఉందని... అది లోపమే కాదని.

ప్రఖ్యాత నటుడు టాంక్రూస్‌కి కూడా ఉందట. ఇంటికొచ్చిన మీ స్నేహితులకి కూడా నన్ను పరిచయం చెయ్యలేదు ఎప్పుడూ. నేను కూడా నీకు ఇష్టం ఉండదని వంటంతా చేసి గదిలోకి వెళ్ళిపోయేదాన్ని. అయినా నీ మీద నాకు కోపం లేదు పాపా! ఇన్నాళ్ళు పిల్లలతో గడపడానికి నాకు అవకాశం కల్పించావు.

ఇప్పుడు ఇండియాలో డిస్లెక్సియా పిల్లలకి చాలా స్కూల్స్ వచ్చాయి. ఒక స్కూల్లో పెయింటింగ్ నేర్పించడానికి నాకు అవకాశం వచ్చింది. ఇదంతా కంప్యూటర్ ద్వారానే పప్పీ సహాయంతో. ఇంక నేను మళ్ళీ రాలేను. ఇన్నాళ్ళు ఇల్లీగల్‌గా ఉన్నా కదా! నాకు బ్రతికున్నంతకాలం డబ్బు సరిపోయేలాగ నాన్నగారు ఏర్పాటు చేశారు. నాలా ఒంటరితనం అనుభవించే పిల్లలకి నేను ఓదార్పు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తాను. ఆ డబ్బు వాడి, ఆ పిల్లలకి స్పీచ్ థెరపీలు చేయిస్తాను. వాళ్ళకి ఎందులో ప్రతిభ ఉందో అందులో రాణించేలా చూస్తాను. పగులున్న కుండని కదా! వీలయినంత మందికి ఆహ్లాదాన్ని కలిగిస్తాను. ఇట్లు - ప్రేమతో నీ అక్క."

ఆ ఉత్తరం చదివాక చల్లని గాలి సోకిన మేఘంలాగా మేఘన "అక్కా" అంటూ కదిలి కదిలి ఏడ్చింది.

మంథా భానుమతి ప్రస్తుత నివాసం హైదరాబాదు. కెమిస్ట్రీ లెక్చరర్‌గా రిటైర్ అయ్యారు. వివిధ పత్రికలలో కథలు వ్రాస్తూ ఉంటారు. రచన, స్వాతి, ఆంధ్రభూమి నవలల పోటీలలో బహుమతులు గెలుచుకున్నారు.